No. 2222 Zaterdag 7 Augustus 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Verkeerd beleid.

Uit de *N. Rott. Ct.* van 29 Juni ll. nemen we weer het volgende stuk onder bovenstaanden titel over van de hand van den bekenden Anónymus:

„Wie onlangs, bij de behandeling van de begrooting van Curaçao in de Tweede Kamer, de gedachtenwisseling tusschen den heer IJzerman en den minister van koloniën heeft gevolgd, zal allicht zich hebben afgevraagd, of de grieven tegen het de laatste jaren ten aanzien van Curaçao gevoerde financieel beleid niet ietwat opgeblazen zijn geweest, ja, zal, wie weet, zich misschien in stilte zelfs erover hebben verheugd, dat de voorganger van den tegenwoordigen landvoogd, die een krachtige welvaartspolitiek voorstond, zoo kort al na zijn optreden vervangen is kunnen worden door een bedachtzamer financier.

Wat toch kan redelijker en verstandiger klinken dan het betoog van den minister, dat gebrek aan fondsen de oorzaak is geweest, dat werkzaamheden, die al jarenlang dringend noodig waren, moesten worden uitgesteld dat nood nu eenmaal wet breekt; en dat men het aan het bestuur van Curaçao niet euvel kan duiden, dat het in de jaren der depressie dergelijke voorzieningen heeft uitgesteld tot betere tijden.

Een kwestie van atmosfeer.

De woorden van den minister konden alleen indruk maken in het milieu der Tweede Kamer, waar Curaçao slechts uit boeken en schriften bekend is en waar de discussies over de toestanden aldaar steeds iets *onwezenlijks* hebben, en dikwijls blijken den toets der realiteit moeilijk te kunnen doorstaan, slechts abstracte redeneeringen te zijn, die op de werkelijkheid in het geheel niet passen.

Zoo ook in het onderhavige geval.

De heer IJzerman, tegen wien de minister het koloniaal bestuur in bescherming nam, heeft het niet gehad over het uitstellen van voorzieningen in tijden van *depressie*. Zijn grief was, integendeel, dat in een tijd van *opbloei* van toeneming van handel en scheepvaart, van industrieele ontwikkeling en van stijgende middelenopbrengst verschillende werken zijn uitgesteld, die juist in verband met dien vooruitgang, dringend noodzakelijk waren.

Ook van gebrek aan fondsen kan er geen sprake zijn geweest. Over al de jaren, waarop de heer IJzerman doelde, was immers telkens een aanzienlijk deel van de toegestane rijksbijdrage — over 1924 zelfs de geheele bijdrage; de dienst heeft een *overschot* opgeleverd — ongebruikt gebleven.

De voornaamste grief was dan ook, dat, terwijl er fondsen beschikbaar waren, werken, die als urgent moesten worden beschouwd en die, tijdig uitgevoerd, met betrekkelijk geringe — laat ons zeggen, redelijke — geldelijke offers tot stand waren te brengen, uitgesteld zijn geworden. En dit — verzwarende omstandigheid — terwijl een ieder op zijn vingers kon narekenen, dat elk uitstel *onevenredige* verhooging der kosten met zich zou brengen.

Doch ook hierin ligt nog niet het zwaartepunt van de critiek op het financieel beleid der laatste jaren. Ware dit wél het geval, het nut van zulk herhaald napleiten zou eenigszins problematisch mogen worden genoemd.

De „pointe" van de critiek ligt hierin, dat al de begane fouten voortvloeien uit een gemis aan juist inzicht in wat zich sinds eenige jaren op en om Curaçao afspeelt, uit een niet goed te praten verwaarloozing van het *„gouverner c'est prevoir"*. De aangehaalde voorbeelden zijn dan ook als niets anders te beschouwen dan als de verschijnselen van de kwaal. Die verschijnselen kunnen als afgedane zaken, die geen keer nemen, al praat men er nog zoo lang over na, worden beschouwd, — de oorzaak echter blijft en kan zich elk oogenblik weer in nieuwe verschijnselen openbaren. Zoolang althans men er zich niet behoorlijk rekenschap van geeft: zoolang men de begane fouten blijft goedpraten.

Wij zullen niet beweren, dat alle schuld in dezen den gouverneur of het koloniaal bestuur treft. Er is reden om aan te nemen; dat over het algemeen door het „Plein" een remmende invloed op het bestuur van Curaçao is uitgeoefend, een invloed, die onder het bestuur van den vorigen gouverneur weinig minder dan verlammend is gebleken. Maar de indruk bestaat toch, dat, ook toen de economische en financieele toestand van de kolonie zich verrassend snel ten goede wijzigde, van den tegenwoordigen landvoogd weinig initiatief is uitgegaan, dat hij zich niet met voldoende kracht heeft doen gelden en zich verplicht geacht heeft een politiek van schijnbezuiniging te voeren.

Wat er ook van zij — op Curaçao gaan de begane fouten zich nu eerst recht wreken. Er zijn eenige jaren onbenut voorbijgegaan, en er is achterstand ontstaan .... terwijl men in Nederland ongebruikt subsidie-rente liet kweeken. En ku kan men het wel voorstellen, (of zich zelf in slaap wiegen met de hoop) dat, nu de „betere tijden" zijn aangebroken, de achterstand in een ommezien kan worden ingehaald. Wie dat doet, geeft slechts een blijk temeer van gemis aan inzicht.

Op Curaçao immers baart in den laatsten tijd niets zoo groote zorg als het, tengevolge van de ontwikkeling van Willemstad ontstane tekort aan werkkrachten, speciaal in de bouwvakken. De woningbouw eischt dringend alle beschikbare krachten op, voor het meest noodzakelijk onderhoud van het bestaande schieten reeds handen te kort.

Onder zulke omstandigheden te te trachten achterstand in te halen, met de uitvoering van verschillende groote werken tegelijk te beginnen, staat gelijk met het veroorzaken van een hevige congestie van werk, die onvermijdelijk een ontwrichting van de verhoudingen te weeg zal brengen, waaronder in de eerste plaats de woningbouw te lijden zal hebben.

De koloniale raad heeft in zijn voorloopig verslag over de watervoorziening reeds gewezen „op een punt, dat vooral in deze tijden van groot gewicht is", n.l. het gebrek aan werkvolk. De gouverneur echter maakt zich daar niet te warm over. Zoo noodig — meent Z. E. — zullen er uit het buitenland arbeiders worden betrokken. En het bestuur zet, behalve de werken van watervoorziening, voor 1926 en 1927 nog op het program: de havenverbetering (Handelskade en Waaigat), een nieuw douanegebouw en 25 woningen voor de politie.

Hier hebben wij weer een verschijnsel van de kwaal, een geval van gemis aan inzicht, van onjuiste beoordeeling van den toestand. Het bestuur meent blijkbaar in vollen ernst — want wij kunnen niet aannemen, dat bedoelde werken als parade-paarden bedoeld zijn —, dat afwerking van dat program in kort tijdsbestek mogelijk is. Het schijnt niets af te weten van de heerschende schaarschte van arbeidskrachten, noch zich rekenschap te geven van de moeilijkheden en de groote kosten, aan het importeeren van vreemd werkvolk verbonden.

Of is men wellicht van zins, door het aanbieden van hoogere, nog hoogere loonen, den particulieren bouwers hunne arbeidskrachten afhandig te maken? Maar dan is ook de ontwrichting, waarover wij het zoo even hadden, er meteen.

Onder de gegeven omstandigheden valt o.i. niet te denken aan het inhalen van achterstand in snel tempo. Men heeft de fout begaan achterstand te laten ontstaan en moet thans de gevolgen daarvan dragen en niet trachten die fout goed te maken .... door nog grootere fouten te begaan.

Wij twijfelen er niet aan of de koloniale raad zal wel weten wat hem in de gegeven omstandigheden te doen staat; zal, rekening houdend met de verschillende belangen, die hier in het spel zijn, het program wel zoodanig wijzigen, dat het eerst aan de beurt komt wat het meest urgent is, en er voor zorgen dat bij het inhalen van den achterstand een tempo wordt gevolgd, waarmede zonder ontwrichting van het bestel, in den kortst mogelijken tijd het uiterste wordt bereikt wat te bereiken is.

Men ziet, ook het uitstellen en wachten op betere tijden heeft zijn eigenaardige bezwaren.

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE.

Gouverner c'est prévoir.

Zeker, maar die plicht rust niet alleen op den Gouverneur, doch ook op het adviseerend en wetgevend lichaam, dat hem ter zijde staat. En nu treft ons in het bovenstaande ingezonden stuk in den *N. R. C.* een zekere tendenz om de schuld van het telkens uitstellen van noodzakelijke werken, van den Kol. Raad af te wentelen.

Jaren achtereen hebben we het echter zien gebeuren, dat door den Kol. Raad posten van dé begrooting werden afgevoerd. Dat betrof werken, die dikwijls urgent waren, werken waarvan men met zekerheid kon uitrekenen, dat uitstel buitengewone stijging der kosten voor de latere uitvoering met zich zou meebrengen.

Geregeld hebben wij dat afvoeren van de begrooting in de laatste jaren ja bijna als een *vast systeem* zien doorvoeren.

De laatste 2 jaren werden de posten met ristjes, 25 tot 30 tegelijk, afgestemd en afgevoerd.

Dat afvoeren dier posten van de begrooting door den Raad geschiedde natuurlijk niet ongemotiveerd, behalve wanneer 't alleen te doen was om een *sluitende* begrooting te krijgen. Doch in beide gevallen was, *achterstand, opeenhooping* en *overlading* van volgende begrootingen er 't gevolg van, wat — met bedachtzamer toepassing van 't *gouverner c'est prévoir — had kunnen vermeden worden.*

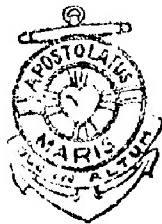
Dat „verkeerd beleid" ook van den Raad wreekt zich nu.

Ruim een jaar geleden, toen de Gouverneur een nieuwe slachtplaats op het Rif" op de begrooting gebracht had en de Kol. Raad eenvoudig verklaarde, dat „elke medewerking (van den kant van den Raad) tot het tot stand komen hiervan (van het slachthuis) uitsluit", schreven wij in ons nummer van 9 Mei 1925, dit ten zeerste te betreuren. „Daarmede word de achterstand van publieke bouwwerken, die, *nu reeds* en later nog veel meer, een noodzakelijke eisch zijn van den modernen tijd, des te grooter.

„Wij hebben hierbij op het oog: een nieuw douanegebouw, een loodskantoor, postkantoor, het verkeersvraagstuk over de haven, aanleg van nieuwe kaden voor het lossen en laden van schepen met moderne electrische kranensysteem-Figée, het inrichten van het voorste gedeelte van het Waaigat voor de zeilvaart, een ambachtsschool, een slachthuis, vischmarkt, groenten-, eieren- en hoendermarkt, volks-huisvesting enz. enz. Allemaal vraagstukken, die in de allernaaste toekomst dringende oplossing vragen.

„De snelle vooruitgang van Curaçao, de toevloed van arbeiders naar de stad en van vreemdelingen naar ons eiland, hygienische eischen, volksgezondheid en volkswelvaart, enz. hebben nieuwe toestanden in het leven geroepen, waarop wij in het geheel niet zijn voorbereid. Velen missen het aanpassingsvermogen aan den meer modernen tijd met zijn vele eischen, waaraan wij op den duur onmogelijk kunnen ontkomen. Door te velen wordt onze stad nog bezien door den gemoedelijken ouderwetschen bril van den goeden ouden tijd en meenen, dat het wel zoo'n vaart niet zal loopen en alles wel terecht komt."

Tot nu toe hebben wij van den kant van den Kol. Raad nog geen enkele poging gezien om dezen achterstand in te halen, noch door dergelijke dringende posten goed te keuren noch door eigen initiatief op de begrooting te plaatsen.

Kon. Nederl. Petroleum Mij.

Het jaarverslag der *Koninklijke* over 1925 gaat uitvoerig in op de factoren, die het verbruik van petroleumproductie (benzine, stookolie, smeerolie, asphalt enz.) reeds sinds enkele jaren gunstig beinvloeden en die ook in 1925 de groote beteekenis in het moderne leven van petroleum en hare derivaten aantoonden.

De toename in 1925 van het aantal automobielen (met inbegrip van vrachtauto's en motorrijwielen) tot boven de 25 millioen stuks (waarvan alleen reeds 20 millioen in de Ver. Staten) beteekent eene toename van 3½ millioen bij 1924. Het achterlijke figuur, dat Europa in dit opzicht bij de Ver. Staten slaat, is tevens een aanwijzing van de mogelijkheden, die Europa nog opent voor de ontwikkeling van het automobielwezen. Ten aanzien van het vliegwezen valt in 1925 op een enorme ontwikkeling te wijzen, die de beteekenis van benzine als een voor het luchtverkeer onontbeerlijke factor, niet weinig vergroot.

De omzet van stookolie was in 1925 door de daling der steenkolenprijzen niet zoo groot als verwacht werd, doch de vooruitzichten zijn bemoedigend, daar meer dan de helft der op stapel staande schepen voor het stoken met olie worden ingericht en bij het spoorwegverkeer de locomotief-met-dieselmotoren met succes haar intrede deed.

De grootere bedrijvigheid in de industrie deed de behoefte aan goede smeerolie sterk toenemen. De snelle uitbreiding van het autoverkeer verlangt allerwege een modern wegdek, waardoor de vraag naar asphalt in 1925 steeds toenam.

De toenemende behoefte aan petroleum kon weder ruimschoots bevredigd worden en 1925 slaat, wat de productie van petroleum betreft, al zijne voorgangers. In de laatste vier jaren waren de productie-cijfers als volgt:

	wereldproductie in 1000 vaten	*waarvan in de Ver. Staten.*
1922	851.540	551.000
1923	1.018.900	735.000
1924	1.013.010	714.000
1925	1.060.480	756.000

Tot de productietoename droegen voornamelijk de Ver. Staten, Rumenië en Venezuela bij, Ned. Indië toont gestadigen vooruitgang, doch in Mexico liep de productie gevoelig terug, blijkbaar als gevolg van de nieuwe mijnwetten, die eene gezonde ontwikkeling der petroleumnijverheid in den weg staan.

De vooruitgang der techniek heeft een belangrijk aandeel gehad in de algemeene toename der productie. Hieronder is niet alleen de verbetering in de boormethoden te rekenen, doch ook de techniek van het bedrijf werd steeds volmaakter. Een steeds intensiever en meer geperfectionneerde toepassing van de z.g. „kraak"-methode der zware producten, maakt het mogelijk om uit de ruwe olie die lichte producten te trekken, die het meest gevraagd zijn en dus het beste betalen.

Het aandeel der *Koninklijke*-groep in de wereldproductie beliep in 1925 8.5%, tegen 9.3% in 1924. De afname is voornamelijk toe te schrijven aan de belangrijke afname der productie in Mexico. In onderstaande tabel is de verdeeling van de productie der *Koninklijke* over de verschillende gebieden nader gespecificeerd (uitgedrukt in K.G. ton.)

	1925	1924	1923
Ned. Indië	2.999.061	2.825.603	2.764.451
Serawak	612.923	599.392	567.227
Egypte	178.570	162.815	152.830
Roemenië	392.944	450.590	414.122
Mexico (Corona)	1.375.296	2.694.876	4,632.831
Venezuela	1.643.588	1.162.481	538.869
Trinidad	51.350	54.028	—
V. Staten (Roxana)	2.327.246	1.898.068	1.918.115
V. Staten (Shell Co. of California)	3.309.153	3.594.285	3.697.586
	12.890.131	13.442.138	14.686.031

De *Koninklijke* beschikte op ult. 1925 over een scheepsruimte met bijna 1.600.000 ton laadvermogen en gedurende 1925 werd door de vloot der *Koninklijke* meer dan 11.200.000 ton vervoerd. De scheepsruimte bleek ten volle berekend voor de eischen van den handel.

De schommelingen op de vrachtmarkt bleven binnen enge grenzen beperkt. Tengevolge van de anarchistische toestanden in China kromp de consumptie daar sterk in en de handel der *Koninklijke* onderging hier vele zwarigheden.

In vergelijking met 1924 waren de geldelijke resultaten in 1925 als volgt:

De Saldowinst bedroeg:
in 1925: fl. 94.500.195
in 1924: fl. 87.983.567

Dit winst saldo is als volgt verdeeld: 4% dividend op de f 1.500.000 preferente aandeelen, 4½% op de f 28.500.000 prioriteitsaandeelen en 23% op de f 402.451.000 gewone aandeelen, waarvan reeds 10% op 5 Januari jl. ad interim werd betaald.

De balans per ult. 1925 toont dat de *Koninklijke* na aftrek der dividenduitkeeringen over een kassaldo van rond f 120 millioen beschikt.

Salaris-verhooging.

Een nieuwe ontwerp-verordening heeft de Gouverneur bij den Raad ingediend ter verhooging der salarissen der hoofdambtenaren. Het is opmerkelijk, dat de Gouverneur bij deze nieuwe regeling den *Inspecteur van het Onderwijs* vergeten heeft, wat toch niet de bedoeling van den Minister schijnt te zijn, die blijkbaar de bezoldiging van *alle* hoofd-ambtenaren verbeteren wil, dus toch zeker wel de Chefs van Departementen daarin wil betrekken.

Dit ontwerp gaat vergezeld van de volgende:

Memorie van toelichting.

Bij de verleden jaar tot standgekomen duurtebijslagregeling werden de *hoofd-ambtenaren* uitgesloten. Evenwel gelden voor hen ook de kostbare levensomstandigheden, die de ontwikkeling van Curaçao thans heeft tot stand gebracht.

Z. E. de Minister van Koloniën is van oordeel, dat verbetering moet worden aangebracht in de bezoldigingen der hoofd-ambtenaren in Curaçao.

Dit is duidelijk om de bovenaangegeven redenen en omdat reeds meermalen bleek, dat gegadigden voor hoofdbetrekkingen in Curaçao hun sollicitatie introkken na kennisneming der geldende salarissen of hooger betaling bedongen dan de vastgestelde organieke wedden.

— Naar verhouding tot de beteekenis der verschillende ambten is door ondergeteekende een regeling ontworpen, die hij, ter verkrijging van een overzicht, hierna laat volgen:

Gouvernements-Secretaris	f	8.004
Gezagh. van Aruba en Bonaire		7.008
Gezagh. van de Boven. Eil.		8.004
Procureur-generaal		11.004
Voorz. van het Hof van Jus.		10.000
Lid van het Hof van Jus.		8.004
Griffier van het Hof van Jus.		7.200
Adv.-gen. bij het Hof van Jus.		7.200
Admin. van Financiën		10.008
Inspecteur van belastingen		7.200
Koloniale Ontvanger		7.008
Postdirecteur.		7.008
Directeur van den Openb. Gez.		10.008
Directeur van Openb. Werken.		10.008
Chef van het Hav.- en loodsw.		9.600

In verband met de voorgestelde wijziging in de bezoldiging van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst kan de persoonlijke toelage voor dien ambtenaar, bij artikel 77 *b* der begrooting van 1927 uitgetrokken, vervallen.

Het ligt voorts in de bedoeling van ondergeteekende over het jaar 1926 gerekend van 1 Juli aan de hoofdambtenaren duurtebijslag toe te kennen ter sommen, die het verschil aanwijzen tusschen hun thans genoten bezoldiging en de hierin voorgestelde.

Van de gelegenheid wordt tevens gebruikt gemaakt om de omschrijving van artikel 55 te wijzigen, opdat bij opheffing van het ambt van godsdienstleeraar bij de protestansche gemeente op Bonaire, als landsbetrekking toch een krediet beschikbaar blijft voor kosten ter voorziening in de godsdienstige behoeften van die gemeente.

VERBETERING DER HANDELSKADE.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het heeft ondergeteekende zeer aangenaam aangedaan te vernemen, dat het plan tot verbetering van Handelskade, De Ruyterkade en Waaigat de volle sympathie der Afdeelingen heeft.

Ondergeteekende meent, dat personen en lichamen geenszins in hunne belangen zullen worden geschaad bij het tot stand komen van de aan den Raad voorgelegde plannen. Deze zijn opgesteld door een met havenwerken vertrouwd ingenieur, waardoor garantie is verkregen, dat die bij uitvoering geen feilen van eenige beteekenis zullen vertoonen.

De meening, dat het lezend publiek van elke finesse van een aan den Raad ingediend plan op de hoogte moet worden gesteld door middel van de tusschen Gouverneur en Raad gewisselde stukken, kan ondergeteekende niet deelen. Heeft een persoon of lichaam belang bij de wetenschap van een of ander onderdeel, het staat hem of haar te allen tijde vrij den Gouverneur om inlichtingen te vragen.

Waar het voor de beoordeeling van plannen of voorstellen, door ondergeteekende aan den Raad ingediend, noodig of nuttig kan zijn om meerdere inlichtingen te geven *aan den Raad*, zal ondergeteekende steeds met de meeste bereidwilligheid die meerdere wetenschap aan den Raad verschaffen, op welke wijze ook verlangd.

In dit geval zijn aan den Raad alle inlichtingen gegeven, waarover ondergeteekende zelf beschikt; meer kon hij niet doen. De Raad kan derhalve met volle kennis van zaken in deze oordeelen.

De verlegging van het kadefront verder in de St. Annabaai zal hoegenaamd geen hinder geven aan het verkeer in de haven. Of lichters of zeilschepen langszij de aan de Handelskade liggende schepen zullen kunnen komen te liggen, zal afhangen van de grootte. Bovendien moet niet worden uit het oog verloren, dat door nitbouw van de kade, het liggen vlak langs het kadefront plaats uitspaart, die nu door uithouders wordt ingenomen.

De haven is bij de Handelskade op zijn breedst, zoodat ook het binnenkomen van schepen van grooter tonnemaat geen moeilijkheden zal kunnen geven.

De vaart, waarmede bij sterken stroom groote stoomschepen verplicht zijn de haven binnen te stoomen, kan ongeveer ter hoogte van het begin der Handelskade, waar het achterschip zich reeds buiten de werking van den stroom bevindt, zonder eenig bezwaar worden geminderd. Dit is zelfs niet noodig, daar de kleine vermindering van de breedte op die plaats, juist geen bezwaren biedt. De Handelskade, die thans van 9 tot 16 M. breed is, wordt over de geheele lengte eene breedte van 17.50 M. gegeven. Nu heeft de verbreeding juist plaats aan het Zuidelijk einde, waar tegen deze verbreeding zeker geen bezwaren kunnen worden aangevoerd, omdat:

1o. de St. Annabaai hier breeder is dan aan het Noordeinde,

2o. ten Zuiden van de brug de vaargeul tusschen de 5-vademdieptelijnen in de St. Annabaai zich van rond 130 M. vernauwt tot rond 80 M.

Een blik op de kaart is dan ook voldoende om de overtuiging te krijgen, dat geen enkele maritieme deskundige hiertegen bezwaar kan hebben. Van eene vernauwing is immers feitelijk geen sprake. De Havenmeester van Curaçao, met wien deze verbreeding is besproken, heeft vanzelfsprekend dan ook geen bedenkingen geopperd. De opmerking dat de haven voor de bootjes en pontjes minder veilig zou worden door de sterkere golving tengevolge van de vernauwing, kan in ontkennenden zin worden beantwoord.

Voor een gemakkelijk in en uitstappen in of uit booten en ponten zal bij de vernieuwde Handelskade ook zorg worden gedragen.

De constructie van de kade is dus danig, dat een voorover komen daarvan uitgesloten wordt geacht. De veiligheid van de fundeeringen der particuliere en gouvernementsgebouwen aan de Handelskade is hierdoor verzekerd.

In de Afdeelingen werd de vrees geuit, dat door de verlegging van het Oostelijk landhoofd van de Koningin Emmabrug meer naar het Zuiden het draaiende gedeelte niet meer goed tegen het Westelijk landhoofd zal aansluiten. Als men nu nagaat, dat de schipbrug vaak ten gevolge van wind en stroom in een zeer groote bocht ligt en dat het draaipunt op enkele meters van het Westelijk landhoofd is gelegen en de Oostelijke draaiarm ongeveer 120 M. lang is, dan spreekt het vanzelf, dat een opschuiving van het Oostelijk landhoofd van ongeveer 4 M. van geen invloed is op de aansluiting aan het Westelijk landhoofd.

Waar er meer ruimte zal ontstaan tusschen bruggehoofd en den muur van de Societeit De Gezelligheid, zal het gebrek aan voldoende plaats vóór de brug voor een groot deel kunnen worden opgeheven, zonder dat er nu reeds tot afbraak van het bastion behoeft te worden overgegaan. Bij het gebrek aan geschikte kantoorlokalen in Willemstad is het thans niet aan te raden de Spaar- en Beleenbank, een instelling van algemeen nut, in de moeilijkheid te brengen een geschikt lokaal te zoeken voor haar beleenkantoor, tevens veilingsplaats van beleende panden. De meerdere ruimte, door verschillende leden zoo gewenscht, zal zeker verkregen worden door het verder in de haven bouwen van de Handelskade.

Overwogen zal worden na afbouw van de Handelskade de gasolinepomp een geschiktere plaats te doen innemen. Ook ten aanzien van het houten huisje naast de pomp zal dan ook een beslissing kunnen worden genomen.

De hals van het Waaigat, die nu eigenlijk de ligplaats is van zeilschepen, zal bij verlegging van de brug over dat water, alleen doorgang zijn tot de eigenlijke ligplaats, zoodat aan een hinderlijk zijn van de kleine vernauwing, die de ingang zal krijgen, niet behoeft te worden gedacht.

De ligplaats voorbij de hals is zoo ruim, dat eene verbreeding zooals is voorgesteld zeker nog veel meer ruimte zal geven voor het ankeren van zeilschepen, dan nu in het kleine stuk water beswesten de Van den Brandhofbrug ooit verkregen is.

Ondergeteekende kan niet inzien, dat eene vernauwing van den rond 35 M. breeden mond van het Waaigat met 4.50 M. bezwaren medebrengt. Het Waaigat wordt alleen voor kleine zeilvaartuigen gebruikt en kan ook in de toekomst voor geen andere schepen gebruikt worden, behalve dan voor enkele motorbootjes enz. Dat het vaarwater in het Waaigat reeds thans te eng is, zal nu niet kunnen worden geconstateerd.

Over de plaats, waar de brug naar het oordeel van den Raad beter tot zijn recht zoude komen, is intusschen langs den weg van eene briefwisseling overeenstemming verkregen met den Raad. Het zij den ondergeteekende derhalve vergund over hetgeen in dit verband in het voorloopig verslag is geschreven heen te gaan en mede te deelen, dat eerlang een brug over het Waaigat geslagen zal worden, die zeker een sieraad van de stad zal wezen en die gelegenheid zal geven om schepen met vaste masten door te laten naar het meer oostelijk gelegen deel van het Waaigat.

Het bouwen van een regenbak bij de loodsen op Scharloo, zooals oorspronkelijk voorgesteld, behoeft niet zoo eigenaardig aan te doen als de Raad bedenkt hoeveel menschen de voorkeur geven aan regenwater boven goed putwater.

Het verschil tusschen de geraamde kosten voor een brug zooals door het Bestuur oorspronkelijk voorgestaan en een, zooals der Afdeelingen is voorgesteld, kan thans niet onder cijfers worden gebracht. De waterpassingen en peilingen voor een ontwerp zijn reeds verricht, zoodat ondergeteekende vertrouwt binnen niet te langen tijd den Raad met het bedrag in kennis te kunnen stellen.

De verlegging van de as van de Koningin Emmabrug zal naar vertrouwd mag worden bij de concessionarisse niet op moeilijkheden sluiten. Voor haar is er geen nadeel te duchten, daar gezorgd zal worden, dat het verkeer ook tijdens de verbouwing gewoon kan doorgaan.

De brug over het Waaigat zal op verzoek van den Gouverneur moeten worden verwijderd door de vergunninghoudster, daar de coecessie is afgeloopen en geen verlenging heeft plaats gehed. De vroegere concessiehoudster is thans alleen vergunninghoudster, zonder dat er daarvoor eenige termijn is bepaald.

Dat de brug in slechten toestand verkeert, is door de eigenares reeds toegegeven en op grond daarvan is er op aandringen van het Gouvernement overgegaan tot bestelling van nieuwe peilers en ander ijzerwerk.

Er zal, zooals van zelf spreekt, dezerzijds met de belangen van die eigenares rekening worden gehouden, voor zoover het algemeen belang daar niet onder lijdt. Zou dit gaan gebeuren, dan moet de eigenares wijken door onteigening van de brug op korten termijn.

De aannemer in het Voorloopig verslag genoemd zal ook andere werken op Curaçao komen uitvoeren n.l. de kaden voor den Koninklijken West-Indischen Maildienst en dan tegelijkertijd de werken voor het Gouvernement uitvoeren. De tijd van uitvoering kan gerekend worden te zullen vallen tusschen dit najaar en het volgend voorjaar.

Er bestaat van de zijde van het Gouvernement geen plan om tolgeld, te heffen voor het passeeren van de brug over het Waaigat.

Eventueele rechten op gebruik van de kaden aan het Waaigat kunnen door verbeteringen niet worden geschaad.

Door het uitvallen van het woord „ijzeren" tusschen de woorden „twee" en „entrepôtloodsen" in sub 3o. van de Memorie van toelichting heeft de door de Afdeelingen aangehaalde zin aan duidelijkheid verloren.

De werken aan de Handelskade zijn begroot op f 170.000, voor de kademuren langs het Waaigat f 108.000 en voor de brug f 85.000.

Onder ruim f 500.000 is door den ondergeteekende verstaan een som van min of meer 515.000.

Het ligt inderdaad in de bedoeling van den ondergeteekende om na het gereedkomen van de kaden aanlegeld te heffen ter goedmaking van de bestede gelden. Een verordening is evenwel voor het tot stand komen van een regeling tot heffing van kadegeld niet vereischt, daar het hier een retributie en geen belasting geldt.

Naar het opstellen van aannemingsovereenkomsten, die aan duidelijkheid en zekerheid niet te wenschen zullen overlaten, zal worden gestreefd.

Het Departement van Openbare Werken gaat met de door den Ir. Boomsma gemaakte ramingen geheel accoord.

De afstand van de De Ruyterkade hoek Columbusstraat tot aan het door de Afdeelingen bedoeld terrein is 105 M.

Ondergeteekende vertrouwt, zooals hij in de memorie van toelichting mededeelde, dat de gelden te vinden zijn uit meer dan één bron. Hij hoopt, dat de middelen, die in 1925 f 2.865.000 hebben opgebracht, in 1926 niet minder zullen leveren. Gebeurt zulks, dan zal de raming der inkomsten voor 1926, op f 2.349.000 geraamd, met ongeveer het bedrag van f 514.000 worden overschreden. Valt het tegen, dan is nog te rekenen op f 70.000 die op de begrooting voor dit jaar geraamd is voor herstelling van de Handelskade. Welke middelen meer zullen gaan opbrengen en hoeveel meer, is thans niet bij benadering te vermelden, terwijl evenmin thans is te zeggen op welke onderdeelen van uitgaaf en voor hoeveel bezuinigd zal kunnen worden.

Aan Ir. Boomsma is, zooals wel van zelfsprekend geacht kan worden, een honorarium gegeven. Er kon niet worden verwacht, dat gemelde ingenieur zijn tijd en werkkracht aan Curaçaosche aangelegenheden zou geven, zonder daarvoor geremunereerd te worden.

Bij het toekennen van het honorarium is ook bedongen, dat hij alle plannen, bestekken, enz. voor de uitvoering van het werk benoodigd, levert zonder meerdere vergoeding. Ook heeft de Ir. Boomsma zijne medewerking verleend aan het geven van inlichtingen in Holland aan gegadigden voor de uitvoering van onderdeelen en aankoop van materialen voor dit werk.

Het honorarium bedraagt f 18.000.

Het verslag, dat uitteraard vertrouwelijk van inhoud is, en waarin ook onderwerpen behandeld worden, die met de verbetering van de Handelskade enz., niets uitstaande hebben, is niet voor publiciteit geschikt. Ondergeteekende kan derhalve tot zijn leedwezen aan het verzoek om inzage geen gevolg geven.

Een uitstapje.

ZExc. Gouverneur BRANTJES maakte van Zaterdag tot ll. Maandag een tochtje naar Bonaire met zijn zeiljacht *De halve Maen*.

Berichten uit de Kolonie.

„Saint Rafael.".

Half Augustus zal het personenvervoer naar en van Maracaibo nog eenige uitbreiding ondergaan door de komst van een stoomschip *„Saint Rafaël"* van ± 3250 ton van de *Compagnie Transatlantique*, dat een geregelde verbinding tusschen Curaçao en Maracaibo zal onderhouden. Naar wij vernemen biedt deze boot plaatsruimte voor 50 á 60 passagiers 1ste en 2e klasse en voor 60 passagiers 3e klas.

Tot nu heeft deze boot gevaren tusschen de Fransche Antillen, Suriname en Cayenne.

Nieuw brandbluschapparaat.

De *Isla* is dezer dagen een nieuwe prachtige installatie om petroleumbranden te blusschen rijker geworden.

Deze installatie is opgesteld op een groote ijzeren lichter.

De installatie bestaat uit twee *foamite*-tanks met een stoom-en een motorpomp. Met deze lichter, die door een sleep- of motorboot terstond naar de plaats van den brand, hetzij langs de steigers van de *Isla* of zoo noodig ook in de haven, kan gesleept worden, kan dus ook elke oliebrand in de aan de steigers of op stroom liggende schepen gebluscht worden. De stoom- of de motorpomp werpt de straal foamite in de vlammen, die terstond uitdooven.

Een prachtige verbetering en weer een nieuwe geruststelling en waarborg voor de veiligheid onzer stad en haven.

Een jubilaris.

Zondag ll. vierde de Heer J. F. EVERTS, directeur van de electrische centrale van de firma S. E. L. MADURO & SONS het zilveren jubilé van zijn aanstelling als zoodanig.

Moge de Heer EVERTSZ nog vele jaren aan 't hoofd staan van deze onderneming en krachtig er toe meewerken, opdat deze centrale steeds moderner worde ingericht en op de hoogte kome van zijn tijd.

Herr Dr. Hans von Luther.

Als aanvulling van ons vorig bericht kunnen we nog meedeelen, dat de vorige Duitsche rijkskanselier, Dr. HANS VON LUTHER, den 24 Juli ll. met de *Rugia* van Hamburg is vertrokken en 14 Augustus te La Guayra zal aankomen.

Vleesch en eieren.

Deze week was het rundvleesch zeer schaarsch. Sommige dagen was er in het geheel niets te krijgen. Waarschijnlijk is de toevoer van vee uit Venezuela vertraagd.

Eieren stijgen dagelijks in prijs en zijn mede door de droogte en gebrek aan groen voer voor de kippen moeilijk te krijgen, Deze week werden ze voor 15 tot 20 cts per stuk verkocht.

— Van het regenwater zullen we maar niet spreken. De groote regens blijven uit. Er zijn huishoudens, die boven een buitensporige huishuur van 60 gld. (vroeger 25 gld.) nu nog ± 20 gld extra per maand aan water moeten koopen.

Petroleum in Maracaibo.

Den 10 Juli ontstond er 's avonds tusschen 11 en 12 uur brand in de boorput No. 6 van de *Lago Petroleum Co.* gelegen in het water langs de kust tegenover het gehucht *San Ambrosio*. De autoriteiten waren terstond aanwezig om de redding- en blusschingsmaatregelen te leiden. De commisie van onderzoek heeft de lijken geïdentificeerd van Frank West, een Americaan, en van Domingo Gutierrez, een Venezolaan afkomstig van Machiques uit het district Perijá.

— Den 16 Juli werd in boorput *Rodriguez 10*, gelegen in het water langs de kust tegen over *San Ambrosio*, olie aangeboord die met kracht omhoog spoot. Deze put behoort aan de *Venezuela Golf Oil Co.*

De productie van deze put werd op dat oogenblik geschat op 3500 barrils daags. Op grooten afstand is de zwarte pluim van de petroleum, die hoog opspuit uit deze put, duidelijk waarneembaar.

Ontvangen.

Handboek voor Verlofgangers. Dit is een onmisbaar handboek, niet alleen voor ambtenaren, die met verlof gaan doch in het algemeen voor ieder die zich een reisje naar Europa, speciaal naar het Moederland, kan veroorloven.

Een Kloosterzuster met doctorsgraad.

5 Juli is aan de Universiteit te Utrecht bevorderd tot doctor in de letteren en wijsbegeerte mej. A. G. M. van de Wijnpersse, Zuster Hildegarde van de Congregatie der Franciscanessen van Heithuysen, geboren te Zaandaam, thans werkzaam aan de R. K. Meisjes H. B. S. te Amsterdam, op proefschrift: *„De Dietse vertaling van Suso's Horologium aeternae sapientiae."*

Zuster Hilgarde is de *eerste* religieuze in Nederland, die den doctorstitel behaalt.

Postdirecteur.

Tot Postdirecteur alhier is deze week benoemd de Heer P. T. S. KRAFFT.

Onze gelukwenschen.

Orkaan.

De orkaan, die wij in ons vorig nummer vermeld hebben, is veel erger geweest dan die eerste berichten deden vermoeden. In Midmi werd een schade van 100.000 dls. veroorzaakt. Op de Bahama-eilanden gingen 75 visschersschuiten verloren. Op Porto-Rico kwamen 100 personen om het leven en twerden er 400 ernstig gewond.

Het erfrecht in de koloniën.

Minister Donner heeft de volgende circulaire gericht tot de notarissen: Bij de wet van 17 Febr. 1923 (Stbl. no. 40), werden in her Nederlandsch erfrecht verschillende wijzigingen aangebracht. In de koloniale wetgevingen zijn bedoelde wijzigingen tot heden niet overgenomen. Er bestaat dus te dezen een verschil tusschen de Nederlandsche wetgeving eenerzijds en die van Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao anderzijds. Dit verschil komt onder meer tot uiting op het volgende punt:

Wanneer een gehuwd persoon overlijdt *zonder testament*, zal *naar Nederlandsch recht* de langstlevende echtgenoot tot de erfgenamen behooren; is het huwelijk kinderloos, dan is hij zelfs universeel erfgenaam. *Naar het koloniale recht*, hetwelk gelijk is aan het Nederlandsch recht, dat heeft gegolden vóór de inwerkingtreding der bovengenoemde wet van 17 Febr. 1923, daarentegen erft de langstlevende echtgenoot *ab intestato* niets.

Het is van belang voorgekomen op het rechtsverschil te dezen tusschen de Nederlandsche en de koloniale wetgevingen in het algemeen en op het verschil in erfrechtelijke positie van den langstlevenden echtgenoot in het bijzonder, bepaaldelijk uwe aandacht te vestigen. *(Vaderland.)*

Vereeniging „Suriname".

Op initiatief van den heer J. I. HENSSEN, gepensioeneerd hoofdagent van politie van Suriname, die een echte vereenigingsman is en den heer V. A. G. BRAAM, eveneens oud politie- en vereenigingsman is hier Zaterdag avond 31 Juli j.l. in een bijeenkomst van Surinamers en andere genoodigden de Vereening *„Suriname"* tot stand gekomen.

Deze vereeniging bevordert de sociale belangen der leden en staat in geen enkel verband met eenige godsdienstige richting of gezindheid; en zal haar doel trachten te bereiken alléén langs den wettigen weg. Het doel van de vereeniging zal precies hetzelfde wezen als dat van de „Vereeniging *„Suriname"* in Nederland, nl. om de belangen van de leden en van Suriname in den ruimsten zin van het woord te behartigen. Ook kunnen niet-Surinamers als leden worden aangenomen. Het Bestuur is is samengesteld: t. w. *Voorzitter* J. I. HENSSEN, H. KLEIN, G. BREEVELD, M. NIEKOOP en A. NAGLE.

Een woord van oprechten dank aan allen, die hun hulp hebben verleend bij de stichting dezer vereeniging. Wij wenschen de Vereeniging alle succès toe.

Officiëele Berichten.

N. I. Heyzer is tijdelijk belast met de functiën van bode bij het Hof van Justitie, het Kantongerecht en den Voogdijraad alhier.

De hoofdcommies ter Administratie van Financien, P. T. S. Krafft, is onder ontheffing als klerk van de Curaçaosche Bank, benoemd tot Postdirecteur.

De commies ten postkantore alhier B. P. P. Schrils is benoemd tot hoofdcommies en tot klerk van de Curaçaosche Bank en geplaatst ter Administratie van Financien.

De Adjunct-commies ter Gouvernements-Secretarie G. J. Ferguson is benoemd tot commies, de tijdelijke klerk ten kantore van den Kolonialen Ontvanger O. Haffmans tot adjunct-commies en de schrijver ten postkantore A. de Groot tot klerk.

De tijdelijke onderwijzeres derde klasse Mej. R. Abbad is overgeplaatst van de Wilhelmina- naar de Hendrikschool en de tijdelijke onderwijzeres tweede klasse Mevr. A. Vente-Scholtens van de Hendrik- naar de Wilhelminaschool.

De tijdelijke onderwijzeres derde klasse Mej. H. A. Schreuder te Aruba is definitief benoemd tot onderwijzeres derde klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao.

Aan den heer J. E. M. Arends, gouvernements-geneeskundige op Aruba is, wegens persoonlijke redenen, drie weken verlof verleend.

De bode bij den Openbaren Gezondheidsdienst Jose M. Pietersz is benoemd tot schrijver en de tweede bediende bij het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst alhier Carlos Fray is bevorderd tot eerste bediende.

De tijdelijk agent van politie 2e klasse D. P. Martina is uit 's Lands dienst ontslagen.

Delfincio Asman is tijdelijk belast met de werkzaamheden van seinwachter op het Fort Nassau.

De „Frisia."

Gisteren morgen 9 uur is de goulet Pioneer gesleept door de sleepboot van de *Lago Petr. Co* van Aruba hier binnengeloopen die een groot getal Curaçaosche werklieden van Cuba hier aanbracht.

Deze waren, 169 in getal van onze eilanden afkomstig en 11 vreemdelingen met de goulet *Frisia* den 16 Juli van *Cayo Juan Claro* (Cuba) vertrokken en vorige week Woensdag 28 Juli op Aruba aangekomen. Dus een zeer korte en voorspoedige reis. Bovendien was er overvloed van voedsel aan boord, zoodat er geen reden tot klachten waren. De reis met de *Pioneer* van Aruba tot Curaçao heeft bijzonder lang geduurd van Zaterdag tot Vrijdag wegens sterke stroom. De Curaçaosche werklieden, die op Cuba aan de Centrale te *Manati* werken zijn allen achtergebleven, omdat zij zich inbeelden dat ons Gouvernement een *stoomboot* zal sturen, om hen terug te halen.

ALLERLEI.

De winst van Ford.

Zoo kwistig HENRY FORD is met het afstaan van gegevens over de organisatie van zijn bedrijf — den laatsten tijd verschijnen van Ford's hand bijna evenveel boeken als van een volslagen literator — zoo terughoudend schijnt hij te zijn met mededeelingen over de winsten, welke zijn onderneming afwerpt.

In Amerika, waar men niet zoo heel gauw van groote cijfers schrikt, is men wel wat beduusd geraakt bij het vernemen van het bedrag der netto winsten, die Ford en zijn zoon Edsel de laatste zeven jaren hebben opgestreken. Achter deze cijfers is men niet gekomen door een welwillendheid van de zijde van Ford, integendeel, zij zijn hem om zoo te zeggen ontfutseld ter gelegenheid van een proces over een patentkwestie voor het federale gerechtshof te Detroit.

Deze rechtbank heeft, geheel in de lijn van de opvattingen der Amerikaansche overheid de zaken krachtig aangepakt en den accountant der *Ford Motor Company* laten voorrekenen wat zijn maatschappij in de jaren 1917 tot en met 1924 aan netto baten heeft opgebracht.

Het resultaat was niet minder dan verrassend; in genoemd tijdperk heeft de netto winst, die met de fabrikatie der Fordjes en andere voertuigen behaald werd, een som bedragen van $ 526.441.951. terwijl 't recordjaar van 1922 alleen al $ 115.797.361 afwierp, bedragen, die zelfs voor Amerikaansche ooren ongelooflijk klinken.

Ford is zijn onderneming begonnen in 1903 toen hij een maatschappij stichtte met een kapitaal van $ 100.000. Er waren maar twaalf aandeelhouders, waaronder Henry Ford zelf, die 25 pCt van het kapitaal voor zijn rekening nam. Spoedig zag hij evenwel kans om beslag te leggen op meer dan 58 pCt. van het kapitaal, waardoor de controle over de onderneming aan hem overging; de rest kwam in 1919 in bezit van zijn zoon Edsel, In hetzelfde jaar werd de maatschappij gereorganiseerd en het kapitaal gebracht op $ 100.000.000 waarvan blijkens de jongste gegevens, n.l. die over 1924, $ 17.264.500 tot uitgifte kwam.

Er was dat jaar evenwel een surplus van liquide middelen boven de loopende verplichtingen van $ 310.792.000, welk bedrag dan ook als werkkapitaal moet beschouwd worden.

De financieele resultaten door de *Ford Motor Company* de laatste jaren behaald, hebben die van de grootste industrieele combinatie der wereld, de *Steeltrust*, in de schaduw gesteld.

Natuurlijk zijn de omzetten der *Steel Corporation* in waarde veel grooter, maar dat neemt niet weg dat de winst, die resteert, lager is. Over 1915 behaalde de trust een netto winst van $ 109.451.000, het hoogste bedrag dat sinds 5 jaar geboekt werd. Dit bedrag geeft, vergeleken met het recordjaar van Ford, nog een verschil te zien van ruim $ 6.000.000.

De grootste industrieele organisatie in Engeland is *Lever Brothers*, die over 1925 een winst wist te behalen van £ 5.556.000 of ongeveer 26.500.000 dollars.

Vergelijken wij tenslotte de winst der *Koninklijke Petroleum* met die der Ford-fabrieken, dan valt deze vergelijking verre ten gunste van Ford uit. De *Koninklijke* maakte over 1925 een netto winst van f 94½ millioen of ongeveer 37.8 millioen dollars dus nog geen derde van wat Ford in 1922 verdiende.

BUITENLAND.

De vervolging der Katholieken in MEXICO.

Betreffende de katholieken-vervolging in Mexico worden staaltjes van ware heldenmoed bericht, die aan den tijd der eerste Christen-martelaren herinneren. De vrouwen en jonge meisjes laten zich namelijk als heldhaftige verdedigsters der Kerk met lijdens- en doodsverachting kennen.

In San Louis hebben de regeeringstroepen tegenover de kerk machinegeweren opgesteld om de menigte, die den toegang der kerk versperde, te verstrooien.

De soldaten verlangden van het volk de uitlevering der aanvoerders van het verzet. Reeds dreigde de toestand critiek te worden, toen een 12-jarig meisje met hoog opgeheven schort voor de soldaten sprong en den schijn trachtte te verwekken alsof ze iets verborgen hield. Het was n.l. in de stad bekend geworden, dat de mijnwerkers dynamiet uit de bergwerken haddeu medegebracht, wijl ze vernomen hadden, dat de regeering hun bisschop in de gevangenis wilde werpen.

Het kleine meisje benutte dit gerucht om de soldaten zoolang terug te houden, tot diegene ontvluchten kon, waarop men het voor alles gemunt had. Toen dit gebeurd was, liet het meisje de leege schort vallen en riep: Zoo, ik heb jullie slechts voor den gek gehouden. Nu kunnen jullie echter onze menschen gaan zoeken!

En andermaal probeerden de katholieken een groote protest-meeting op straat te organiseeren. Natuurlijk werden daartegen onmiddellijk militairen opgeroepen en kwam men weer met de machinegeweren aangedragen. Toen trad een 18-jarig meisje, een bloeiende schoonheid uit een der eerste families der stad, tot vlak voor den mitrailleur en riep: „Voor ge iemand neerschiet, zult ge eerst mij moeten dooden!"

Als een martelaar stierf een dappere arbeider in Zitacuaro ter verdediging der H. Kerk. De regeering besloot, dat zich slechts een zeker, klein aantal geestelijken in de afzonderlijke plaatsen mocht ophouden. Daarop verzamelde zich een geweldige menigte voor de Regeeringsgebouwen en verlangde de opheffing van dit besluit.

Hun verzoek werd op beleedigende wijze afgeslagen. Op het gerucht hiervan kwamen nog meer menschen tezamen en bleven bij hun eisch.

De gouverneur liet nu militairen aanrukken. De kapitein van den troep vuurde onvoorzichtigerwijs een schrikschot af. Het volk meende echter dat dit het teeken was voor den aanvang van den strijd en iemand schoot den kapitein neer. Daarop gaven de soldaten wild door elkander vuur, waarbij zij een groot aantal arbeiders, burgers, vrouwen en kinderen doodden.

Een der eersten die viel, was een arbeider. Vallend riep hij: „Ik sterf voor Christus, onzen Koning! Ik vergeef al mijn vijanden."

De aartsbisschop van Michaocan telegrafeerde aan den minister van Binnenlandsche Zaken, aan den „kameraad" Tejeda, het bevel tot sluiten der kerken in te trekken. Het verzoek was in hoflijke termen gesteld. Maar als antwoord van den „kameraad" kwam het volgende telegram terug: „Regeering beval sluiting der Kerken, wijl zijn Staatseigendom en wijl wetboek haar uitdrukkelijk het recht toekent kerken te sluiten, die door de geestelijken verlaten worden (dit laatste was echter niet het geval). Daarom kan verordening niet teruggenomen worden en worden de kerken voor betere doeleinden bestemd tot heil van het volk. Minister van Binnenlandsche Zaken, Tejeda."

—Volgens Amerikaansche berichten is de toestand van President Calles niet meer zoo rooskleurig. Ingevolge de tusschenkomst der Vereenigde Staten moesten eenige geweldmaatregelen weder ongedaan gemaakt worden en zelfs eenige medeleden zijner Regeering weigeren in de barbaarsche Kerkvervolging met den President mede te gaan. De hoogste staatsambtenaren toonen veeltijds lijdelijk verzet tegenover zijn verordeningen; evenzoo de gouverneurs van afzonderlijke staten, voorzoover ze geen handlangers van Calles zijn. Terwijl aldus in een reeks van Staten de bloedigste gruwelen plaats grijpen, geeft het anderzijds provincies, als Quérétamo, Sonora, Chihuahua en meerdere andere, waar de katholieken sinds lang geheel ongemoeid gelaten worden.

Hoe ver de godsdiensthaat gaat.

Het is van oudsher het twijfelachtig voorrecht der Kerkvervolgers geweest, om aan hun gruweldaden en wreedheden een hoogen graad van huichelarij te paren, waarmede zij dan trachten hun geweldmaatregelen in een mantel van wettigheid te hullen. Het toppunt van huichelarij blijkt echter thans de Regeering van Mexico te bezitten.

Volgens het allerminst clerikale blad „El Excelsior" van 13 Mei der hoofdstad Mexico luidt het nieuwste bevel van den tyran Calles, dat in den Staat Tabasco 7 kerken aan haar godsdienstige bestemming ontrokken en als volkkscholen zullen worden ingericht. Hij motiveerde de verordening aldus, dat deze kerken door de priesters waren verlaten. Nu publiceert de Bisschop van Tabasco, Pascal Diaz, S. J. een verklaring waarin hij, weliswaar hoffelijken en op bescheiden toon, maar ook energiek en duidelijk op den waren staat van zaken wijst.

„Het is waar;" verklaart hij" dat eenige kerken door haar priesters werden verlaten, maar omdat deze door de Regeering werden verdreven. Men eischte n.l. van hen: óf een huwelijk aan te gaan, hetgeen de Kerk verbiedt en waartoe overigens niemand kan worden gedwongen zonder dat de elementairste rechten der persoonlijke vrijheid worden overtreden, óf het land te verlaten. Natuurlijk hebben zij liever het laatste gekozen. Daarover echter treft hun toch zeker geen schuld en men kan niet zonder meer zeggen, dat zij hun kerken zoo maar aan haar lot hebben overgelaten."

Bisschop Diaz schreef deze verklaring eveneens vanuit zijn verbanningsoord, want men laat hem niet in zijn Diocees terugkeeren, wanneer hij niet huwt! Du houding tegenover den Bisschop is wel zoo Farizeeisch mogelijk. Men heeft hem eerst met een valsch teiegram uit het Diocees gelokt (hij werd daarin naar een gefingeerde bijeenkomst van Bisschoppen opgeroepen) en nadat hij hieraan gevolg had gegeven, belette men hem den terugkeer, tenzij hij eerst trouwen wilde.

De bisschop gaat in zijn verkiaring, volgens het Mexicaansche dagblad „El Excelsior" aldus voort: „De toestand in mijn diocees is meer dan jammerlijk. Reeds sinds maanden werd geen enkele priester toegestaan ook maar het allernoodzakelijkste der zielzorg na te komen. De arme katholieken van Tobasco sterven zonder de laatste H.H, Sacramenten. Zij kunnen hun kinderen niei laten doopen. In één woord, zij kunnen hun eenvoudigste gôdsdienstplichten niet meer vervullen. En toch hebben ze, zelfs nog volgens de bestaande grondwet, een ontegensprekelijk recht op dit alles.

Ik heb alles in het werk gesteld, om hierin verandering te krijgen. God liet echter toe, dat het mij tot heden niet mogelijk was hulp te verschaffen. De Gouverneur van den staat blijft hardnekkig zijn onzinnigen eisch der priesterhuwelijken handhaven, en zoolang deze verordening van kracht blijft, kunnen noch mijn priesters, noch ik zelf een voet in Tabasco zetten. Indien nu ook nog de nieuwste verordening van President Calles in werking treedt en onze kerken tot scholen worden ingericht, dan wordt daardoor onzen geloovigen ook nog hun laatste troost ontnomen, daar ze toch tenminste nog naar de kerk konden gaan om er den Barmhartigen God hun geestelijken nood te klagen.

Temidden dezer beproevingen is het mij een troost te kunnen vaststellen, dat mijn geloovigen zich de grootste moeite geven, om trots alles den geest des geloofs te bewaren. Zij verrichten, noewel zonder priester, hun gebeden gemeenschappelijk en bezoeken vlijtig hun kerken. Trots alle moeilijkheden heeft men de Goede Week in den ganschen staat zoo goed mogelijk gevierd en naar de photo's te oordeelen, díe ik bij de hand heb, waren de kerken stampvol."

—Deze bijzonderhedeu spreken voor zich zelf.

Ze zijn in één woord een schande voor een beschaafde maatschappij.

De Mexicaansche regeering is nog erger dan het bolshevistenregime. Want in Mexico wordt de vrije wil van de staatsburgers — priesters zijn ook staatsburgers — op de schandelijkste wijze aangerand.

Mag dat alles maar passeeren?

De Aartsbisschop van Baltimore over de kerkvervolging in Mexico.

Mgr. CURLEY, sinds 1921 als opvolger van kardinaal Gibbons aartsbisschop van Baltimore, heeft zich dezer dagen, naar Kipa meldt, naar aanleiding van de kerkvervolging in Mexico in scherpe woorden tegenover de regeering der Vereenigde Staten uitgelaten.

„Door Amerikaansche tusschenkomst", aldus de aartsbisschop, „bleef in 1924 het bolschewistische regiem van Obregon aan het roer. President COOLIDGE keurde den verkoop van wapenen aan Obregon en zijn opvolger Calles goed, verbood echter dien verkoop aan de la Huerta, die in dat jaar trachtte het Mexicaansche volk van den terreur en de rooverijen der regeerende bolschewisten te bevrijden. Als thans Calles president is van Mexico, dan heeft hij zulks te danken aan de tegenwoordige regeering in Washington. Wanneer de bolschewisten op onbeschaamde wijze met de uitroeiing van den godsdienst voortgaan, wanneer zij katholieke bisschoppen en priesters bij honderden uit het land jagen na ze met smaad te hebben overladen, als zij ten slotte den apostolischen legaat, Mgr Caruana uit het land zetten en daarmee aan 15 millioen Mexicanen en ons eigen Amerikaansche burgerrecht een kaakslag geven, dan aarzel ik niet te beweren, dat Calles en zijn bolschewistische regeering dit alles doen, omdat zij voelen dat president Coolidge en ons departement van buitenlandsche zaken hun handelingen goedkeuren.

„Indien slechts een tiende deel van deze onrechtvaardigheid op het handjevol methodisten in Mexico neerkwam", zoo vervolgt de aartsbisschop „dan, ik twijfel er niet aan, zou onze regeering een levendige activiteit ontwikkelen, om de vervolging te doen ophouden. De oorzaak van deze ongelijke behandeling van 20 millioen katholieken der Vereenigde Staten en anderen spruit hieruit voort, dat die anderen op zoodanige wijze weten te protesteeren, dat hun protest tot het begrip der politici doordringt."

„Coolidge", aldus het te Oregon verschijnende orgaan de Paters Benedictijnen, in zijn nummer van 4 Juli, „is niet de sluwe, eigenzinnige politicus die Wilson was. zoodat wij voorhands aannemen, dat onze president het slachtoffer is geworden van de baatzuchtige huichelachtige politiek en de streken van Amerikaansche speculanten en oliemagnaten.

Van den andere kant durven wij beweren, dat de confessioneele haat tegen een katholiek volk in de Amerikaansche politiek tegenover onzen nabuurstaat een niet onbeduidende rol speelt en gespeeld heeft. De hoofdoorzaak van de verschrikkelijk toeständen in Mexico ligt wel in Mexico zelfs, omdat men daar met slagen in de lucht inplaats van met beginselen schijnt te strijden en tot dusver een doortastende doelbewuste organisatie der katholieken ontbreekt.

Protesten uit de Ver. Staten.

Het Mexicaansche schrikbewind tegen onze geloofsgenooten, stuit niet alleen in Mexico zelf. maar ook in de Ver. Staten op toenemende protesten.

Daar heeft de arbeidersfederatie — een werkliedenorganisatie van grootendeels niet-katholieken—, uitdrukkelijk zijn afkeer te kennen gegeven over de vervolging der Mexicaansche katholieken.

Met het protest der Mexicaansche bisschoppen hebben de bisschoppen van de Ver. Staten hun instemming getuigd en zij hebben de Katholieken aangespoord, in het land protest-meetingen te organiseeren en de resoluties aan de regeering te Washington te doen toekomen, opdat deze bij de Mexicaansche regeering in den geest van herstel der vreedzame betrekkingen tusschen Kerk en Staat zou intervenieeren.